

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 11. decembra 2012¹

Združeni zadevi C-274/11 in C-295/11

**Kraljevina Španija (C-274/11),
Italijanska republika (C-295/11)
proti**

Svetu Evropske unije

„Ničnostna tožba — Odobritev okrepljenega sodelovanja na podlagi člena 20 PEU in člena 329 PDEU za vzpostavitev ‚enotnega patenta‘ — Ničnostna tožba zaradi nepristojnosti, zlorabe pooblastil in kršitve Pogodb — Uvedba evropskih pravic intelektualne lastnine — Člen 118 PDEU — Izključna ali deljena pristojnost“

1. Kraljevina Španija (zadeva C-274/11) in Italijanska republika (C-295/11) s tožbama predlagata razglasitev ničnosti Sklepa Sveta 2011/167/EU z dne 10. marca 2011 o odobritvi okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva.²

I – Pravni okvir

A – Primarno pravo

1. Pogodba o Evropski uniji

2. Člen 20(1) in (2) PDEU določa:

„1. Države članice, ki želijo med seboj vzpostaviti okrepljeno sodelovanje na področjih, ki niso v izključni pristojnosti Unije, lahko v mejah in v skladu s postopki ter pod pogoji, določenimi v tem členu in v členih 326 do 334 Pogodbe o delovanju Evropske unije, uporabijo njene institucije in izvajajo te pristojnosti ob uporabi ustreznih določb Pogodb.

Okrepljeno sodelovanje je namenjeno uresničevanju ciljev Unije, zaščiti njenih interesov in krepitevi njenih integracijskih procesov. V skladu s členom 328 Pogodbe o delovanju Evropske unije se lahko vsaka država članica kadar koli vključi v to sodelovanje.

2. Svet sprejme sklep, s katerim odobri okrepljeno sodelovanje kot zadnje sredstvo, če ugotovi, da Unija kot celota ne more doseči ciljev takega sodelovanja v razumnem roku, in če se sodelovanja udeleži najmanj devet držav članic. Svet odloča v skladu s postopkom, določenim v členu 329 Pogodbe o delovanju Evropske unije.“

¹ — Jezik izvirnika: francoščina.

² — UL L 76, str. 53, v nadaljevanju: izpodbijani sklep.

2. Pogodba o delovanju Evropske unije

3. Člen 3(1) PDEU določa:

„1. Unija ima izključno pristojnost na naslednjih področjih:

- (a) carinska unija,
- (b) določitev pravil o konkurenci, potrebnih za delovanje notranjega trga,
- (c) monetarna politika držav članic, katerih valuta je euro,
- (d) ohranjanje morskih bioloških virov v okviru skupne ribiške politike,
- (e) skupna trgovinska politika.“

4. Člen 4(1) in (2) PDEU določa:

„1. Unija si deli pristojnost z državami članicami, če ji Pogodbi dodelujeta pristojnost, ki se ne nanaša na področja iz členov 3 in 6.

2. Deljena pristojnost med Unijo in državami članicami velja za naslednja glavna področja:

- (a) notranji trg,

[...]“

5. Izpodbijani sklep je bil sprejet na podlagi člena 329(1) PDEU. Ta določa:

„Države članice, ki želijo med seboj vzpostaviti okrepljeno sodelovanje na enem od področij iz Pogodb, razen področij izključne pristojnosti ter skupne zunanje in varnostne politike, na Komisijo naslovijo prošnjo, v kateri opredelijo področje uporabe in cilje predlaganega okrepljenega sodelovanja. Komisija lahko v ta namen predloži predlog Svetu. Če Komisija predloga ne predloži, te države članice obvesti o razlogih za to.

Uvedbo okrepljenega sodelovanja iz prvega pododstavka odobri Svet, ki odloča na predlog Komisije in po odobritvi Evropskega parlamenta.“

6. V skladu s členom 326 PDEU se pri vsakem okrepljenem sodelovanju spoštujeta Pogodbi in pravo Unije. Takšno sodelovanje ne sme škoditi notranjemu trgu ali ekonomski, socialni in teritorialni koheziji. Ne sme pomeniti ovire ali povzročati diskriminacije pri trgovini med državami članicami niti izkrivljati konkurence med njimi.

7. Člen 327 PDEU določa:

„Pri okrepljenem sodelovanju se spoštujejo pristojnosti, pravice in obveznosti držav članic, ki v njem ne sodelujejo. Te države članice ne ovirajo okrepljenega sodelovanja tistih držav članic, ki so udeležene.“

8. Poleg tega člen 330 PDEU glede okrepljenega sodelovanja določa:

„Vsi člani Sveta lahko sodelujejo pri njegovih razpravah, glasujejo pa samo tisti člani Sveta, ki predstavljajo države članice, udeležene pri okrepljenem sodelovanju.

Soglasje tvorijo samo glasovi predstavnikov udeleženih držav članic.

Kvalificirana večina se določi v skladu s členom 238(3).“

B – Izpodbijani sklep

9. Z izpodbijanim sklepom je odobrena vzpostavitev okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva med 25 od 27 držav članic Unije, saj sta Kraljevina Španija in Italijanska republika udeležbo zavrnila.

10. V uvodni izjavi 4 izpodbijanega sklepa je navedeno:

„Na zasedanju Sveta 10. novembra 2010 je bilo navedeno, da soglasje glede nadaljevanja postopka v zvezi s predlogom uredbe o ureditvi prevajanja, ni bilo doseženo. 10. decembra 2010 je bilo potrjeno, da obstajajo nepremagljive težave, zaradi katerih je bilo soglasje takrat in v bližnji prihodnosti nemogoče. Ker je sporazum o predlogu uredbe o ureditvi prevajanja potreben za dokončni dogovor o enotnem patentnem varstvu v Uniji, se ugotavlja, da se cilj uvedbe enotnega patentnega varstva za Unijo ni mogel doseči v razumnem roku z izvajanjem ustreznih določb Pogodb.“

11. V uvodnih izjavah od 6 do 16 izpodbijanega sklepa je navedeno:

- „(6) Z okrepljenim sodelovanjem bi se moral vzpostaviti nujen pravni okvir za uvedbo enotnega patentnega varstva v sodelujočih državah članicah in zagotoviti možnost za podjetja v celotni Uniji, da izboljšajo svojo konkurenčnost tako, da bodo lahko uveljavljale enotno patentno varstvo v sodelujočih državah članicah, ter prispevajo k znanstvenemu in tehnološkemu napredku.
- (7) Cilj okrepljenega sodelovanja bi morala biti uvedba enotnega patenta, ki zagotavlja enotno varstvo na ozemljih sodelujočih držav članic v celoti in ki bi ga Evropski patentni urad ([v nadaljevanju:] EPO) lahko podelil vsem zadevnim državam članicam. Kot nujen del enotnega patenta bi morala biti veljavna ureditev prevajanja enostavna in stroškovno učinkovita ter bi morala ustrezati ureditvi, ki je določena v predlogu uredbe Sveta [(EU)] o ureditvi prevajanja za patent Evropske unije, ki ga je Komisija predložila 30. junija 2010,^[3] skupaj z elementi kompromisa, ki ga je predlagalo predsedstvo novembra 2010 in je v Svetu prejel veliko podpore. Z ureditvijo prevajanja bi se ohranila možnost predložitve patentnih prijav pri EPO v katerem koli jeziku Unije in se zagotovilo nadomestilo stroškov, povezanih s prevajanjem prijav, ki so predložene v jezikih, ki niso uradni jeziki EPO. Patent z enotnim učinkom bi se moral podeliti le v enem uradnem jeziku EPO, kot določa Konvencija o podeljevanju evropskih patentov^[4] [...]. Brez poseganja v prehodno ureditev prevajanja, ki bi bila sorazmerna in na podlagi katere bi se začasno lahko zahtevali dodatni prevodi brez pravnega učinka in izključno za informativne namene, se dodatni prevodi ne bi zahtevali. V vsakem primeru bi se prehodna ureditev prevajanja zaključila, ko bodo na voljo visokokakovostni strojni prevodi, odvisno od objektivne ocene njihove kakovosti. V primeru spora bi za imetnika patenta veljale obvezne zahteve glede prevoda.
- (8) Pogoji iz člena 20 PEU ter členov 326 [PDEU] in 329 PDEU so izpolnjeni.
- (9) Področje, na katerem bi se izvajalo okrepljeno sodelovanje, vzpostavitev ukrepov za uvedbo enotnega patenta, ki bi zagotavljali varstvo v celotni Uniji, ter vzpostavitev centralizirane ureditve na ravni Unije glede potrjevanja, usklajevanja in nadzora so določeni v členu 118 PDEU kot eno od področij, ki jih zajemata Pogodbi.

3 — COM(2010) 350 final.

4 — Konvencija, ki je bila podpisana v Münchnu 5. oktobra 1973 in je začela veljati 7. oktobra 1977 (v nadaljevanju: EPK).

- (10) Na zasedanju Sveta 10. novembra 2010 je bilo navedeno in 10. decembra 2010 potrjeno, da cilja za vzpostavitev enotnega patentnega varstva v Uniji ni mogoče doseči v razumnem roku za Unijo kot celoto, s čimer je izpolnjena zahteva iz člena 20(2) PEU, da se okrepljeno sodelovanje odobri le kot zadnje sredstvo.
- (11) Cilj okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva je spodbujanje znanstvenega in tehnološkega napredka ter delovanje notranjega trga. Z uvedbo enotnega patentnega varstva za skupino držav članic bi se izboljšala raven patentnega varstva z zagotovitvijo možnosti, da se pridobi enotno patentno varstvo na ozemljih sodelujočih držav članic ter odpravijo stroški in zapleteni postopki za ta ozemlja. Tako se uresničujejo cilji Unije, ščitijo njeni interesi in krepi njen proces integracije v skladu s členom 20(1) PEU.
- (12) Uvedba enotnega patentnega varstva ni vključena na seznam izključnih pristojnosti Unije, kakor so določene v členu 3(1) PDEU. Pravna podlaga za uvedbo evropskih pravic intelektualne lastnine je člen 118 PDEU, ki spada pod poglavje 3 (Približevanje zakonodaje) naslova VII (Skupna pravila o konkurenci, obdavčitvi in približevanju zakonodaje) ter se posebej sklicuje na vzpostavitev in delovanje notranjega trga, kar je v skladu s členom 4 PDEU ena od deljenih pristojnosti Unije. Uvedba enotnega patentnega varstva, vključno z veljavno ureditvijo prevajanja, zato spada med področja, ki niso v izključni pristojnosti Unije.
- (13) Okrepljeno sodelovanje na področju uvedbe enotnega patentnega varstva je v skladu s Pogodbama in pravom Unije ter ne škoduje notranjemu trgu ali ekonomski, socialni ali teritorialni koheziji. Ne povzroča ovir ali diskriminacije v trgovini med državami članicami in ne izkrivlja konkurence med njimi.
- (14) Pri okrepljenem sodelovanju na področju uvedbe enotnega patentnega varstva se spoštujejo pristojnosti, pravice in obveznosti nesodelujočih držav članic. Možnost pridobitve enotnega patentnega varstva na ozemljih sodelujočih držav članic ne vpliva na dostopnost ali pogoje patentnega varstva na ozemljih nesodelujočih držav članic. Poleg tega bi morala podjetja iz nesodelujočih držav članic imeti možnost, da pridobijo enotno patentno varstvo na ozemljih sodelujočih držav članic pod enakimi pogoji, kot jih imajo podjetja iz sodelujočih držav članic. Obstoječa pravila nesodelujočih držav članic, ki določajo pogoje za pridobitev patentnega varstva na njihovem ozemlju, ostanejo enaka.
- (15) Okrepljeno sodelovanje na področju uvedbe enotnega patentnega varstva bi bilo v skladu s pravom Unije o patentih, ker bi okrepljeno sodelovanje upoštevalo že obstoječi pravni red.
- (16) S pridržkom skladnosti z vsemi pogoji sodelovanja, določenimi v tem sklepu, je okrepljeno sodelovanje na področju uvedbe enotnega patentnega varstva kadar koli odprto vsem državam članicam, ki so pripravljene upoštevati akte, že sprejete v tem okviru v skladu s členom 328 PDEU.“

II – Predlogi strank

A – Zadeva C-274/11

12. Kraljevina Španija Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijani sklep razglasi za ničen in
- Svetu naloži plačilo stroškov.

13. Svet Sodišču predlaga, naj:

- tožbo zavrne in
- Kraljevini Španiji naloži plačilo stroškov.

B – *Zadeva C-295/11*

14. Italijanska republika Sodišču predlaga naj:

- izpodbijani sklep razglasi za ničen in
- Svetu naloži plačilo stroškov.

15. Svet Sodišču predlaga, naj:

- tožbo zavrne in
- Italijanski republiki naloži plačilo stroškov.

16. V zadevi C-274/11 je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 27. oktobra 2011 Italijanski republiki dovoljena intervencija v podporo predlogom Kraljevine Španije, Republiki Poljski pa v podporo predlogom Sveta. Z drugim sklepom predsednika Sodišča z istega dne je bila intervencija v podporo predlogom Sveta dovoljena Republiki Latviji, Irski, Komisiji, Zvezni republiki Nemčiji, Parlamentu, Kraljevini Belgiji, Kraljevini Švedski, Kraljevini Nizozemski, Češki republiki, Madžarski, Francoski republiki in Združenemu kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska.

17. V zadevi C-295/11 je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 13. oktobra 2011 Kraljevini Španiji dovoljena intervencija v podporo predlogom Italijanske republike, Republiki Latviji, Irski, Zvezni republiki Nemčiji, Kraljevini Nizozemski, Kraljevini Belgiji, Kraljevini Švedski, Parlamentu, Komisiji, Češki republiki, Francoski republiki, Madžarski, Združenemu kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska ter Republiki Poljski pa intervencija v podporo predlogom Sveta.

18. Zadevi C-274/11 in C-295/11 sta bili s sklepom predsednika Sodišča z dne 10. julija 2012 združeni za ustni postopek in izdajo sodb.

III – Tožba

19. Menim, da Kraljevina Španija in Italijanska republika navajata šest razlogov za utemeljitev tožb.

20. S prvim tožbenim razlogom Kraljevina Španija in Italijanska republika trdita, da Svet ni bil pristojen za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja. Menita, da je za to izključno pristojna Unija. S sprejetjem izpodbijanega sklepa naj bi zato bil kršen člen 20(1) PEU, ki določa, da se okrepljeno sodelovanje lahko vzpostavi le na področjih, ki niso v izključni pristojnosti Unije.

21. Z drugim tožbenim razlogom Kraljevina Španija in Italijanska republika menita, da sprejetje sklepa o odobritvi okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva pomeni zlorabo pooblastil. Menita, da resnični cilj tega sklepa v nasprotju s tem, kar določa člen 20 PEU, ni bil integracija vseh držav članic z različno hitrim integriranjem, temveč izključiti Kraljevino Španijo in Italijansko republiko iz pogajanj o vprašanju jezikovne ureditve tega patenta.

22. S tretjim tožbenim razlogom Kraljevina Španija Svetu očita, da je posegel v sodni sistem Unije, ker v izpodbijanem sklepu ni natančneje opredelil predvidene sodne ureditve na področju enotnega patenta.

23. S četrtem tožbenim razlogom Kraljevina Španija in Italijanska republika trdita, da je Svet s sprejetjem izpodbijanega sklepa kršil pogoj zadnjega sredstva, ki ga določa člen 20(2) PEU.

24. Peti tožbeni razlog se nanaša na kršitev členov 118, prvi odstavek, PDEU in 326 PDEU ter člena 20(1), prvi pododstavek, PEU. Kraljevina Španija in Italijanska republika navajata med drugim, da se z izpodbijanem sklepom krši člen 326 PDEU, ker škodi notranjemu trgu ter ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, ker pomeni oviro in diskriminacijo pri trgovini med državami članicami in ker izkrivlja konkurenco med njimi.

25. Nazadnje, s šestim tožbenim razlogom Kraljevina Španija meni, da se z izpodbijanem sklepom ne spoštujeta člena 327 PDEU in 328 PDEU. Ta sklep naj bi jo namreč po eni strani silil, da se odpove pravici, ki jo ima na podlagi člena 65 EPK, namreč, da zahteva prevod patentnega spisa v španščino, da bi lahko imel pravne učinke v Španiji, po drugi strani pa naj pogoj iz člena 328 PDEU, da morajo neudeležene države imeti možnost vključiti se v okrepljeno sodelovanje, ne bi bil spoštovan, ker to sodelovanje predvideva jezikovno ureditev, ki je ne more sprejeti.

A – Uvodne ugotovitve

26. Sodišče je prvič, odkar je bil z Amsterdamsko pogodbo uveden mehanizem okrepljenega sodelovanja, pozvano, naj prouči zakonitost sklepa o odobritvi takega sodelovanja. Zato bo začrtalo obrise nadzora nad spoštovanjem pogojev za odobritev, da bo preverilo zakonitost tega sodelovanja.

27. Menim, da mora biti ta nadzor omejen. Kot je namreč poudaril generalni pravobranilec Jacobs, „je pomembno imeti v mislih meje pristojnosti Sodišča za nadzor zakonodajnih ukrepov, ki jih sprejme Svet. Te meje so posledica temeljnega načela delitve oblasti v Skupnostih. Če so s Pogodbo Svetu podeljena široka zakonodajna pooblastila, Sodišče s svojo presojo ne sme nadomestiti presoje Sveta glede ekonomskega položaja ali nujnosti ali primernosti sprejetih ukrepov. Sicer bi z uveljavljanjem svojih stališč o ekonomski politiki, ki naj ji sledijo Skupnosti, posegel v zakonodajno vlogo Sveta.“⁵

28. V obravnavani zadevi odločitev o vzpostavitvi okrepljenega sodelovanja sprejme Svet, ki izda odobritev na predlog Komisije in po odobritvi Parlamenta.⁶ V tem postopku te institucije presojajo učinke okrepljenega sodelovanja na podlagi več elementov, tehtajo različne interese, ki so v igri, in sprejemajo politične odločitve, za katere so odgovorne. Ob upoštevanju teh elementov bo Svet presodil, ali je okrepljeno sodelovanje primeren ukrep za to, da se v skladu s členom 20(1), drugi pododstavek, PEU uresničujejo cilji Unije, zaščitijo njeni interesi in krepijo njeni integracijski procesi.

29. Sodišče je pri tem zakonodajalcu Unije vedno priznalo široko diskrecijsko pravico glede značilnosti in obsega ukrepov, ki jih je treba sprejeti na področjih delovanja Unije. Omeji se torej na preverjanje, ali je zakonodajalec Unije pri izvajanju te svobode izbire storil očitno napako ali zlorabil pooblastila in ali ni očitno presegel meje svoje diskrecijske pravice.⁷

5 — Glej točko 23 sklepnih predlogov predlogov, predstavljenih v združenih zadevah SAM Schiffahrt in Stapf (sodba z dne 17. julija 1997, C-248/95 in C-249/95, Recueil, str. I-4475).

6 — Glej člen 329(1), drugi pododstavek, PDEU.

7 — Glej zlasti sodbe z dne 18. marca 1975 v zadevi Deuka (78/74, Recueil, str. 421, točka 9); z dne 17. maja 1988 v zadevi Erpelding (84/87, Recueil, str. 2647, točka 27); z dne 12. septembra 1996 v združenih zadevah Fattoria autonoma tabacchi in drugi (C-254/94, C-255/94 in C-269/94, Recueil, str. I-4235, točka 56); z dne 17. julija 1997 v zadevi National Farmers' Union in drugi (C-354/95, Recueil, str. I-4559, točka 50) in z dne 14. decembra 2004 v zadevi Swedish Match (C-210/03, ZOdl., str. I-11893, točka 48 in navedena sodna praksa). Glej v tem smislu tudi sodbo z dne 15. oktobra 2009 v zadevi Enviro Tech (Europe) (C-425/08, ZOdl., str. I-10035, točka 47 in navedena sodna praksa).

30. Ob upoštevanju teh ugotovitev bo torej po mojem mnenju moralo Sodišče opraviti nadzor nad zakonitostjo izpodbijanega sklepa.

B – Tožbeni razlog o nepristojnosti za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja zaradi uvedbe enotnega patenta

1. Trditve strank

31. Kraljevina Španija in Italijanska republika menita, da se z izpodbijanim sklepom krši člen 20(1) PEU. Menita namreč, da področje, na katerem se izvaja okrepljeno sodelovanje in ki je v skladu z uvodno izjavo 9 izpodbijanega sklepa določeno v členu 118 PDEU, ne spada med pristojnosti, ki si jih Unija in države članice delijo in ki so navedene v členu 4 PDEU, temveč med izključne pristojnosti Unije v skladu s členom 3(1)(b) PDEU, in sicer med določitev pravil o konkurenci, potrebnih za delovanje notranjega trga. Ker naj bi člen 20(1) PEU izključeval vsako okrepljeno sodelovanje na področju izključnih pristojnosti Unije, naj zato ne bi bilo mogoče vzpostaviti okrepljenega sodelovanja, ki bi se nanašalo na uvedbo enotnega patenta.

32. Italijanska republika navaja, da členi od 3 PDEU do 6 PDEU navajajo le primere področji, ki so v pristojnosti Unije. Dejanski obseg vsake od pristojnosti naj bi bilo treba določiti ob upoštevanju ustreznih določb za vsako področje iz Pogodb, kot določa člen 2(6) PDEU.

33. Kraljevina Španija in Italijanska republika dalje trdita, da čeprav se člen 118 PDEU nanaša na vzpostavitev in delovanje notranjega trga in čeprav spada pod naslovov VII tretjega dela – o skupnih pravilih o konkurenci, obdavčitvi in približevanju zakonodaje – in sicer v poglavje 3 o približevanju zakonodaje, ta člen Uniji ne podeljuje splošnega pooblastila za usklajevanje na področju pravic intelektualne lastnine zaradi zagotovitve njihovega enotnega varstva na notranjem trgu, temveč posebno pristojnost za vzpostavitev teh pravic in ureditve glede potrjevanja, usklajevanja in nadzora na ravni Unije. Področje, na katero se nanaša člen 118 PDEU, naj bi bilo torej pravilo o konkurenci, ki je potrebno za delovanje notranjega trga in ki tako spada v izključno pristojnost Unije iz člena 3(1)(b) PDEU.

34. Kraljevina Španija dodaja, da patenti glede na lastnost izključne in izključevalne pravice dajejo imetniku monopol in tako omejujejo svobodno konkurenco, prosti pretok blaga in svobodo opravljanja storitev. S tem naj bi se dokazalo, da je namen uvedbe enotnega patenta vzpostavitev pravil o konkurenci, ki so potrebna za delovanje notranjega trga.

35. Nazadnje po mnenju Italijanske republike uvedba nove pravne oblike na ravni Unije ni v pristojnosti držav članic, kot določa člen 118 PDEU. Na podlagi te trditve navaja, da če bi se štelo, da se okrepljeno sodelovanje lahko vzpostavi na podlagi člena 118 PDEU, bi se priznala možnost, da na ozemlju Unije soobstaja več evropskih pravic. Tej določbi, katere namen naj bi bil zagotoviti, da obstoj enotne pravice zagotavlja enotno varstvo pravic intelektualne lastnine v Uniji, naj bi bil zato odvzet polni učinek. Iz te analize naj bi bilo razvidno, da področje, na katero se nanaša člen 118 PDEU, res spada med izključne pristojnosti Unije.

36. Svet poudarja, da pravila o varstvu pravic intelektualne lastnine spadajo na področje notranjega trga in da ima Unija v skladu s členom 4(2)(b) PDEU na tem področju deljeno pristojnost. Člen 118 PDEU, v katerem se izrecno omenjata vzpostavitev in delovanje notranjega trga, ki sta v skladu z izpodbijanim sklepom predmet okrepljenega sodelovanja, pa naj bi torej spadal med pristojnosti, ki si jih Unija in države članice delijo.

37. Poleg tega Svet meni, da izključne pristojnosti Unije ne določajo značilnosti ukrepa, ki ga sprejme Unija, in sicer usklajevanega ukrepa, uvedbe evropske pravice ali sklenitve mednarodnega sporazuma, temveč področje, na katero spada ta ukrep.

38. Poleg tega Svet poudarja, da naslov VII „Skupna pravila o konkurenci, obdavčitvi in približevanju zakonodaje“ v tretjem delu Pogodbe DEU vsebuje tri poglavja, in sicer poglavje 1, naslovljeno „Pravila o konkurenci“, poglavje 2, naslovljeno „Davčne določbe“, in poglavje 3, naslovljeno „Približevanje zakonodaje“, člen 118 PDEU pa spada v zadnje. Poleg tega Svet ugotavlja, da poglavje 1, naslovljeno „Pravila o konkurenci“, ne vsebuje nobene pravne podlage za vzpostavitev pravic intelektualne lastnine. Uvedba teh pravic, kot je predvidena z okrepljenim sodelovanjem, naj bi zato res spadala le na področje notranjega trga, ki je v deljeni pristojnosti Unije in držav članic.

39. Intervenienti v podporo Svetu se povsem strinjajo z njegovimi trditvami. Natančneje, Komisija in Združeno kraljestvo menita, da Italijanska republika meša *značilnosti* pristojnosti, podeljenih Uniji, in *instrumente*, ki so predvideni za izvajanje teh pristojnosti. Komisija glede tega meni, da dejstvo, da Unija ne more sprejeti ukrepa, kot je enotni patent, ne pomeni nujno izključne pristojnosti. Šlo naj bi le za vprašanje, ali so na nekem področju države članice ohranile pooblastila za ukrepanje ali pa so pooblastila za sprejemanje zakonov in zavezujočih aktov prenesla izključno na Unijo.

2. Moja presoja

40. Kraljevina Španija in Italijanska republika se sklicujeta na neobstoje deljenih pristojnosti med Unijo in državami članicami za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja na področju enotnega patenta. V bistvu menita, da je uvedba takega patenta v izključni pristojnosti Unije, ker naj bi spadala na področje pravic o konkurenci, ki so potrebna za delovanje notranjega trga.

41. S to analizo se iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju, ne strinjam.

42. Pred Lizbonsko pogodbo avtorji prejšnjih pogodb niso bili vezani na vprašanje delitve pristojnosti med Unijo in državami članicami. Kvečjemu je bilo navedeno, da Skupnost deluje v mejah pristojnosti in ciljev, ki jih določata Pogodbi, ter da Skupnost na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, ukrepa v skladu z načelom subsidiarnosti, vendar le če in kolikor države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev predlaganih ukrepov.

43. Med Evropskim svetom v Nici leta 2000 in Laeknu 2001 so države članice jasno izrazile željo, da se razjasni delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami.⁸ Tako je Evropski svet v Laekenski deklaraciji o prihodnosti Evropske unije,⁹ kjer je to temo poudaril kot eno od štirih pomembnih tem za razpravo, menil, da je treba razjasniti delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami, jo poenostaviti in jo prilagoditi glede na nove izzive, s katerimi se srečuje Unija. V nadaljevanju je navedel, da se prva skupina vprašanj, ki jih je treba zastaviti, nanaša na to, kako narediti to delitev preglednejšo. Zato je načel vprašanje, ali je mogoče jasneje opredeliti razdelitev med tremi vrstami pristojnosti, in sicer izključnimi pristojnostmi Unije, pristojnostmi držav članic in pristojnostmi, ki si jih Unija in njene članice delijo.¹⁰

8 — Glej v zvezi s tem spremni dopis Predsedstva z dne 15. maja 2002 o razmejitvi pristojnosti med Evropsko unijo in državami članicami – Trenutna ureditev, težave in možnosti (CONV 47/02). Vprašanje razmejitve pristojnosti bi moralo zlasti odgovoriti na kritike, ki so jih podale države članice, ki so menile, da bi Unija morala na nekaterih področjih delovati manj, na drugih pa več (točka 1).

9 — Deklaracija, sprejeta 15. decembra 2001.

10 — Glej tudi Deklaracijo št. 23 o prihodnosti Unije, priloženo Pogodbi iz Nice.

44. Ta želja je bila nato konkretizirana v Lizbonski pogodbi, s katero je bila vzpostavljena prava kategorizacija pristojnosti, saj so bile po načelu prenosa pristojnosti¹¹ jasno razdeljene med Unijo in države članice.¹² Tako člen 1 PDEU določa, da „[t]a pogodba ureja delovanje Unije in določa področja, razmejitve in način izvajanja njenih pristojnosti“. V zvezi s tem je naslov I prvega dela navedene pogodbe povsem jasen, saj je naslovljen „Vrste in področja pristojnosti Unije“. Člen 2(1) PDEU v tem naslovu določa, da „[č]e ima Unija po Pogodbah na določenem področju izključno pristojnost, lahko samo Unija izdaja zakonodajne in sprejema pravno zavezujoče akte“.

45. Ta področja so določena v členu 3(1) PDEU, ki zajema med drugim določitev pravil o konkurenci, potrebnih za delovanje notranjega trga.

46. Člen 4(1) PDEU, ki je prav tako pod naslovom I te pogodbe, vsebuje glavna področja, na katerih imajo Unija in države članice deljene pristojnosti. V skladu s točko (a) te določbe je med temi področji notranji trg.

47. Ob upoštevanju navedenega je jasno, da to, ali gre za izključno ali deljeno pristojnost, ni odvisno – v nasprotju s tem, kar trdita Kraljevina Španija in Italijanska republika – od vprašanja, ali lahko ukrep, ki ima učinek na celotnem ozemlju Unije, sprejme le Unija, temveč od področja, na katero predvideni ukrep spada.

48. Glede tega v nasprotju s Kraljevino Španijo in Italijansko republiko menim, da Pogodba DEU določa izčrpen seznam področij, ki spadajo v izključno pristojnost Unije, in jih ne navaja le kot primere.

49. Primerjava besedila členov 3(1) PDEU in 4(2) PDEU kaže, da v izključno pristojnost Unije spadajo le področja, ki so v naštetu v členu 3(1) PDEU. Ta določa, da ima „Unija [...] izključno pristojnost *na naslednjih področjih*“¹³, člen 4(2) PDEU, ki se nanaša na področja, na katerih si Unija in države članice delijo pristojnosti, pa določa, da velja „[d]eljena pristojnost med Unijo in državami članicami [...] *za naslednja glavna področja*“¹⁴. Iz zadnjenavedenega stavka je razvidno, da avtorji Pogodbe DEU na seznam iz člena 4(2) PDEU niso vključili vseh zadevnih področij, temveč so se osredotočili na glavna področja. Tak namen pa ni razviden iz člena 3(1) PDEU.

50. Tudi člen 4(1) PDEU potrjuje to analizo, saj določa, da si „Unija [...] deli pristojnost z državami članicami, če ji Pogodbi dodelujeta pristojnost, ki se ne nanaša na področja iz členov 3 [PDEU] in 6 [PDEU]“. Pristojnosti se lahko opredelijo kot deljene, če niso izključne, zadnje pa morajo biti jasno določene.

51. Poleg tega se mi zdi izčrpnost seznama področij, na katerih ima Unija izključno pristojnost, skladna z načelom prenosa pristojnosti iz člena 5 PEU. Po tem načelu Unija deluje le v mejah pristojnosti, ki so jih s Pogodbama nanjo prenesle države članice, države članice pa ohranijo vse pristojnosti, ki niso dodeljene Uniji.

52. Ta analiza se poleg tega sklada z željo avtorjev Pogodb, da se razjasni delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami, kot sem navedel v točkah od 42 do 44 teh sklepnih predlogov.

53. Ob upoštevanju navedenega je treba za to, da se ugotovi, ali uvedba enotnega patenta, kakor je predvidena s členom 118 PDEU, spada v izključno pristojnost Unije ali v deljeno pristojnost Unije in držav članic, dognati, na katero področje spada uvedba take pravice.

11 — Glej člen 5(1) PDEU.

12 — Glej v zvezi s tem Blanquet, M., „Competences de l'Union“, *Jurisclasseur Europe*, zvezek 170.

13 — Moj poudarek.

14 — Moj poudarek.

54. Po mojem mnenju branje te določbe ne poraja dvomov glede tega, da uvedba evropske pravice intelektualne lastnine spada na področje notranjega trga. Besedilo navedene določbe se mi zdi namreč nedvoumno, saj določa, da mora biti „[p]ri vzpostavitvi in delovanju notranjega trga“ uvedena ta pravica.

55. Dalje, ni sporno, da ima poenotenje industrijske pravice pomembno vlogo pri spoštovanju temeljnih načel notranjega trga. Poleg tega je očitno, da sta bila cilj zakonodajalca Unije pri sprejemanju aktov v zvezi z industrijsko lastnino vedno uresničitev in neovirano delovanje notranjega trga.¹⁵ Glede tega je Sodišče v zadevi, v kateri se je dejansko stanje nanašalo na možnost patentiranja izumov, pri katerih se uporabljajo embrionalne matične celice, izpostavilo dejstvo, da je posledica razlik pri opredelitvi pojma poseg v neovirano delovanje notranjega trga, ki je cilj Direktive 98/44.¹⁶

56. Po mojem mnenju je namen uvedbe enotnega patenta torej izpolnjevanje ciljev Pogodb, kakor sta določena v členu 3(3) PEU in členu 26 PDEU, in sicer uresničitev in neovirano delovanje notranjega trga.

57. Kraljevina Španija in Italijanska republika pa trdita, da čeprav je uvedba takega patenta res potrebna za neovirano delovanje notranjega trga, vseeno velja, da dejansko spada k določanju pravil o konkurenci in v skladu s členom 3(1)(b) PDEU torej v izključno pristojnost Unije. S to trditvijo se ne morem strinjati.

58. V skladu s členom 2(6) PDEU so obseg in načini izvajanja pristojnosti Unije določeni z ustreznimi določbami za vsako področje iz Pogodb. Da bi določili natančno vsebino področja, je torej treba uporabiti ustrezne določbe Pogodbe DEU. Glede pravil o konkurenci, kot so določena v členu 3(1)(b) PDEU, gre za člene od 101 PDEU do 109 PDEU.

59. Ta pravila so določena v Pogodbi DEU. Naslov VII tretjega dela te pogodbe namreč vsebuje skupna pravila o konkurenci, obdavčitvi in približevanju zakonodaje. Poglavje 1 tega naslova, naslovljeno „Pravila o konkurenci“, je razdeljeno na dva oddelka: prvi se nanaša na pravila za podjetja, drugi pa na državne pomoči. Pravila med podjetji in pravila o ravnanju držav članic, ki z državnimi pomočmi dajejo tem podjetjem prednost, spadajo torej med pravila o konkurenci. Ugotoviti je treba, da v členih od 101 PDEU do 109 PDEU nikakor ni omenjena uvedba pravice intelektualne lastnine.

60. Ne nasprotujem dejstvu, ki ga je navedla Kraljevina Španija, da intelektualna lastnina na splošno in zlasti patent glede na svoje značilnosti daje imetniku monopol, ki vpliva na konkurenco. Poleg tega je Sodišče v zvezi z znamko Skupnosti že priznalo, da ima pomembno vlogo v sistemu neizkrivljene konkurence, ki se želi vzpostaviti s Pogodbo DEU.¹⁷ Pravice, ki izhajajo iz lastništva patenta, sicer lahko vplivajo na trgovino z blagom in storitvami ter na konkurenčna razmerja na notranjem trgu. Vendar dejstvo, da pravica, kot je enotni patent, lahko vpliva na notranji trg, ni dovolj, da bi se štelo, da spada med pravila o konkurenci v smislu primarnega prava, natančneje, v smislu člena 3(1)(b) PDEU.

15 — Glej med drugim uvodno izjavo 5 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 98/44/ES z dne 6. julija 1998 o pravnem varstvu biotehnoških izumov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 20, str. 395), uvodno izjavo 4 Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142) in uvodne izjave od 1 do 3 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

16 — Glej sodbo z dne 18. oktobra 2011 v zadevi Brüstle (C-34/11, ZOdl., str. I-9821, točki 27 in 28).

17 — Glej sodbi z dne 26. aprila 2007 v zadevi Alcon proti UUNT (C-412/05 P, ZOdl., str. I-3569, točka 54) in z dne 14. septembra 2010 v zadevi Lego Juris proti UUNT (C-48/09 P, ZOdl., str. I-8403, točka 38).

61. Nazadnje, po mnenju Italijanske republike uvedba enotnega patenta ne pomeni uskladitve ali približevanja nacionalnih zakonodaj, kar naj bi izhajalo iz poglavja, v katerega spada člen 118 PDEU, temveč uvedbo nove pravice, ki je dodana k obstoječim nacionalnim pravicam. Ker naj bi tako imela resnično le Unija pooblastilo za sprejetje ukrepov v zvezi z uvedbo enotnega patenta, ki ima učinke na celotnem ozemlju držav članic, naj bi taka uvedba morala spadati v izključno pristojnost Unije.

62. Menim, da ta trditev ni upoštevana za določitev pristojnosti Unije. Člen 5(3) PEU določa, da v skladu z načelom subsidiarnosti Unija deluje na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti – torej na področjih, ki spadajo med deljene pristojnosti – le če in kolikor države članice ciljev predlaganih ukrepov ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije. Torej to, da države članice zastavljenih cilje ne morejo izpolniti, še ne pomeni izključne pristojnosti.

63. Mojemu mnenju je sicer mogoče oporekati na podlagi sodbe z dne 2. maja 2006 v zadevi Parlament proti Svetu,¹⁸ s katero je Sodišče ugotovilo, da uvedba nove pravne oblike na ravni Unije ne pomeni približevanja nacionalnih zakonodaj, temveč je dodatek k tem zakonodajam, zaradi česar za pravno podlago ni mogoče uporabiti člena 114 PDEU.¹⁹

64. Vendar se mi zdi, da se je treba znova postaviti v kontekst te sodbe. V zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, je šlo za določitev ustrezne pravne podlage, na kateri bi bilo mogoče uvesti novo obliko evropske zadrage, pri čemer nobena določba Pogodbe za to ni določala posebne pravne podlage. Sodišče je poudarilo, da je v mnenju 1/94 z dne 15. novembra 1994²⁰ dopustilo možnost, da se za uvedbo novih pravic intelektualne lastnine uporabi člen 352 PDEU, ker člen 114 PDEU ni bil ustrezna določba, saj se nanaša na približevanje zakonodaj in torej ni namenjen uvedbi nove pravice intelektualne lastnine, temveč usklajevanju.²¹ Iz tega je sklepalo, da člena 114 PDEU ni mogoče uporabiti kot ustrezno pravno podlago za sprejetje uredbe o uvedbi nove pravne oblike evropske zadrage, ki je bila pravilno sprejeta na podlagi člena 352 PDEU, ker ni mogoče šteti, da je namen uredbe, ki ne spreminja različnega veljavnega nacionalnega prava, približevanje prava držav članic, ki se uporablja za zadrage, temveč je njen namen uvesti novo obliko evropske zadrage, ki obstaja poleg nacionalnih oblik.

65. Menim, da iz zgoraj navedene sodbe Parlament proti Svetu ni mogoče sklepati, da uvedba pravice intelektualne lastnine ne spada na področje pristojnosti, ki si jih Unija in države članice delijo. V zadevi, v kateri je bila izdana ta sodba, je namreč šlo za ugotovitev, kateri od členov 114 PDEU in 352 PDEU – ker ni bilo posebne pravne podlage – je bil ustrezna pravna podlaga za uvedbo evropske zadrage.

66. V zadevah, ki jih danes obravnavam, pa ne gre za to. Od Lizbonske pogodbe dalje daje člen 118 PDEU ustrezno pravno podlago za uvedbo pravic intelektualne lastnine ter se izrecno nanaša na vzpostavitev in delovanje notranjega trga, na tem področju pa si Unija in države članice delijo pristojnost.

67. Glede na vse navedeno Sodišču predlagam, naj tožbeni razlog, ki se nanaša na nepristojnost za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja zaradi uvedbe enotnega patenta, zavrne kot neutemeljen.

18 — C-436/03, ZOdl., str. I-3733.

19 — Točke od 36 do 44.

20 — Recueil, str. I-5267.

21 — Točka 59.

C – Tožbeni razlog o zlorabi pooblastil

1. Trditve strank

68. Kraljevina Španija in Italijanska republika menita, da je bilo okrepljeno delovanje, ki je odobreno z izpodbijanim sklepom, izbrano zato, da se ju izključi in da se končajo pogajanja o enotnem patentu in njegovi jezikovni ureditvi. Menita, da je Svet namesto tega, da bi dosegel integracijo, kar je cilj, h kateremu bi moral biti usmerjen mehanizem okrepljenega sodelovanja, izbral izključitev.

69. Italijanska republika trdi, da je bil izpodbijani sklep sprejet, zato da se obide pravilo o soglasju iz člena 118, drugi odstavek, PDEU v zvezi z jezikovno ureditvijo za evropske pravice intelektualne lastnine. Učinek okrepljenega sodelovanja, odobrenega s tem sklepom, naj bi torej bil bodisi izključiti možnost uvedbe enotnega evropskega patenta, saj ta patent učinkuje le na ozemlju sodelujočih držav članic, bodisi prisiliti Kraljevino Španijo in Italijansko republiko, da izbereta jezikovno ureditev, ki je ne želita. Poleg tega Italijanska republika trdi, da zaradi učinka očitane zlorabe pooblastila ni bil spoštovan smisel člena 118, drugi odstavek, PDEU, kar pomeni kršitev člena 326, prvi odstavek, PDEU, ki določa, da se pri vsakem okrepljenem sodelovanju spoštujejo Pogodbi in pravo Unije.

70. Poleg tega Kraljevina Španija pojasnjuje, da ni neustrezno pripravljena za prevzem obveznosti in pristojnosti, ki jih zajema ureditev enotnega patenta, niti ji ni manjka politične volje za ta prevzem. Zanje nepremostljiva težava naj bi bila le jezikovna ureditev, ker ni bila pripravljena sprejeti ureditve, ki jo je predlagala Komisija. Edini učinek izpodbijanega sklepa naj bi bil zato izključitev Kraljevine Španije iz pogajanj o tem in izognitev tej težavi.

71. Nazadnje Kraljevina Španija meni, da je okrepljeno sodelovanje, ki je odobreno z izpodbijanim sklepom, dejansko poseben sporazum v smislu člena 142 EPK. Ta člen določa, da „[s]kupina držav pogodbenic, ki je v posebnem sporazumu določila, da je evropski patent, podeljen za te države, enoten na vseh njihovih ozemljih, lahko določi, da je evropski patent lahko podeljen le skupno za vse te države“. Kraljevina Španija meni, da je mehanizem, ki ga določa mednarodno pravo, v tem primeru EPK, vnesen v pravo Unije v obliki okrepljenega sodelovanja. Ta naj bi bil zato uporabljen za namen, ki v Pogodbah ni določen.

72. Svet meni, najprej, da je nesodelovanje Kraljevine Španije pri okrepljenem sodelovanju le posledica njene odločitve in da nikakor ni nameraval izključiti Kraljevine Španije in Italijanske republike iz tega sodelovanja. Pojasnjuje, da jima je v skladu z uvodno izjavo 16 izpodbijanega sklepa to sodelovanje vedno odprto.

73. Dalje, Svet meni, da če dogovor med vsemi državami članicami ni mogoč, je uvedba okrepljenega sodelovanja upravičena. Njegov namen naj torej ne bi bil izključiti nekatere države članice. Poleg tega poudarja, da vzpostavitev okrepljenega sodelovanja nikakor ni odvisna od dogovora med vsemi državami članicami, razen izjeme, ki je izrecno določena v Pogodbah, in sicer kadar se okrepljeno sodelovanje v skladu s členom 329(2) PDEU nanaša na področje skupne zunanje in varnostne politike.

74. Svet glede trditve, da je posledica izpodbijanega sklepa obid pravila o soglasju iz člena 118, drugi odstavek, PDEU, meni, da je dejstvo, da se zahteva soglasje le držav članic, ki se udeležijo okrepljenega sodelovanja, nujna posledica, ki je v primeru vzpostavitve takega sodelovanja predvidena v Pogodbah, zlasti v členu 330 PDEU, ki določa, da soglasje tvorijo samo glasovi predstavnikov udeleženih držav članic.

75. Svet v zvezi s trditvijo, da je posledica izpodbijanega sklepa obid določb člena 142 EPK, najprej opozarja, da ta člen v izpodbijanem sklepu ni omenjen. Ta trditev zato ne more ogroziti veljavnosti navedenega sklepa. Svet meni, da nič ne omogoča zaključka, da je bil izpodbijani sklep sprejet z izključnim ali vsaj odločilnim namenom izpolnjevanja drugih ciljev, kot so navedeni v njem, v smislu sodne prakse Sodišča v zvezi z zlorabo pooblastil.

76. Države članice, Komisija in Parlament, ki so intervenirali v podporo Svetu, se pridružujejo tudi tem trditvam. Natančneje, Kraljevina Nizozemska in Kraljevina Švedska opozarjata na dolžino in neuspeh pogajanj za sklenitev končnega dogovora o enotnem patentu. Ker naj bi se izkazalo, da do takega sporazuma ne bo mogoče priti, je bila predvidena uporaba okrepljenega sodelovanja. Torej naj se ne bi želela izključitev Kraljevine Španije in Italijanske republike, temveč povečanje integracije na tem področju.

77. Poleg tega Francoska republika opozarja, da se za možnost vzpostavitve okrepljenega sodelovanja na področju, na katerem Svet odloča soglasno, očitno uporablja člen 333(1) PDEU, ki določa, da „[k]adar Svet po kateri od določb Pogodb, ki bi se lahko uporabila v okviru okrepljenega sodelovanja, odloča soglasno, lahko v skladu s členom 330 soglasno sprejme sklep, da bo odločal s kvalificirano večino“.

78. Poleg tega Češka republika vztraja, da okrepljeno sodelovanje zainteresiranim državam članicam omogoča, da kljub manjšini, ki lahko prepreči sprejetje odločitve, sodelujejo na konkretnem področju. Po mnenju te države članice gre za uravnoteženo rešitev težave, da na točno določenem področju ni mogoče priti do soglasja. Kraljevina Nizozemska glede tega pojasnjuje, da namen mehanizma okrepljenega sodelovanja ni, da *in fine* pride do sodelovanja med vsemi državami članicami, temveč da se izvede integracija in poglobljeno sodelovanje med državami članicami, ki to želijo.

79. Nazadnje, Komisija v odgovor na trditev Italijanske republike, da okrepljenega sodelovanja ni mogoče vzpostaviti, če so države članice, ki se odločijo, da pri njem ne bodo udeležene, načeloma zainteresirane in želijo sodelovati v zakonodajnem postopku na zadevnem področju, meni, da če bi bilo odločeno, da že izkaz pripravljenosti za sodelovanje pri projektu integracije zadostuje za blokado uporabe okrepljenega sodelovanja, bi se s tem v bistvu priznala pravica veta vsem državam članicam.

2. Moja presoja

80. V skladu z ustaljeno sodno prakso je o aktu, pri katerem so bila zlorabljena pooblastila, mogoče govoriti le takrat, kadar je na podlagi objektivnih, upoštevni in skladnih indicov mogoče sklepati, da je bil sprejet izključno ali vsaj odločilno za izpolnjevanje drugih ciljev, kot so navedeni v njem, ali izognitev postopku, ki je posebej predviden s Pogodbo PDEU za obravnavanje okoliščin predmetne zadeve.²²

81. Tako kot Svet ter države članice, Komisija in Parlament, ki so intervenirali v njegovo podporo, menim, da izpodbijani sklep ne pomeni zlorabe pooblastil.

82. V skladu s členom 20(1), drugi pododstavek, PEU je okrepljeno sodelovanje namenjeno uresničevanju ciljev Unije, zaščiti njenih interesov in krepitvi njenih integracijskih procesov. Vzpostavitev mehanizma okrepljenega sodelovanja je bila obrazložena z naraščajočo raznovrstnostjo držav članic in njihovimi posebnimi interesi ali potrebami.²³ Namen tega mehanizma je omogočiti in spodbuditi skupino držav članic, da raje sodelujejo v okviru Unije kot zunaj nje,²⁴ kadar je

22 — Glej zlasti sodbi z dne 7. septembra 2006 v zadevi Španija proti Svetu (C-310/04, ZOdl., str. I-7285, točka 69 in navedena sodna praksa) in z dne 15. maja 2008 v zadevi Španija proti Svetu (C-442/04, ZOdl., str. I-3517, točka 49 in navedena sodna praksa).

23 — Glej str. 10 spremnega dopisa Predsedstva z dne 14. maja 2003 o okrepljenem sodelovanju (CONV 723/03), ki je dostopen na tem spletnem naslovu: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs_all/committees/conv/20030520/723000fr.pdf.

24 — *Idem*.

ugotovljeno, da ciljev tega sodelovanja ne more izpolniti Unija kot celota. Z drugimi besedami, okrepljeno sodelovanje je sredstvo, s katerim države članice, ki želijo poglobiti sodelovanje na nekem področju, ob spoštovanju pogojev iz Pogodb premostijo blokado, hkrati pa ostanejo v institucionalnem okviru Unije.

83. Sama okoliščina, da so z vzpostavitvijo okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patenta nekatere države „izključene“, ker se niso hotele udeležiti tega sodelovanja, torej ni taka, da bi bilo iz nje razvidno, da je Svet z odobritvijo tega sodelovanja zlorabil pooblastila. Tu gre prav za sam mehanizem okrepljenega sodelovanja, pri čemer ta „izključitev“ zato ni dokončna, saj se v skladu s členom 328(1), prvi pododstavek, PDEU v okrepljeno sodelovanje lahko kadar koli vključi vsaka država članica, pri njem pa mora sodelovati čim več držav članic.²⁵

84. Poleg tega menim še, da cilj Sveta pri vzpostavitvi okrepljenega sodelovanja ni bil izogniti se pravilu o soglasju iz člena 118, drugi odstavek, PDEU.

85. Namreč, po eni strani poudarjam, da je bil mehanizem okrepljenega sodelovanja vzpostavljen zato, da se skupini držav članic omogoči, da premostijo blokado na nekem področju. Samo po sebi pa je jasno, da lahko taka blokade nastane zlasti na področjih, na katerih se zahteva soglasje v Svetu. Zato je Svet s tem, da je najprej ugotovil, da ni soglasja o jezikovni ureditvi enotnega patenta, in da je nato sklenil, da se blokado premosti z vzpostavitvijo okrepljenega sodelovanja, le v skladu z določbami Pogodb uporabil sredstvo, ki ga ima na voljo.

86. Po drugi strani je treba pojasniti, da Pogodba DEU izrecno določa, da se pravila o glasovanju prenesejo in se uporabijo za vse države članice, ki sodelujejo pri okrepljenem sodelovanju. Člen 330, prvi in drugi odstavek, PDEU tako določa, da lahko vsi člani Sveta sodelujejo pri njegovih razpravah, glasujejo pa samo tisti člani Sveta, ki predstavljajo države članice, udeležene pri okrepljenem sodelovanju, in da soglasje tvorijo samo glasovi predstavnikov udeleženih držav članic. Postopek odločanja in pravila o glasovanju so torej odvisni od področja, na katero se okrepljeno sodelovanje nanaša. V obravnavani zadevi bo morala biti jezikovna ureditev enotnega patenta v skladu s členom 118, drugi odstavek, PDEU določena s soglasjem udeleženih držav članic.²⁶

87. Nazadnje, Kraljevina Španija meni, da se z izpodbijanim sklepom zlorablja pooblastila, ker naj bi bil resnični namen vzpostavitve okrepljenega sodelovanja to, da se kot akt Unije sprejme instrument, ki spada na področje mednarodnega prava, posledica izpodbijanega sklepa pa je po mnenju te države članice obid določb člena 142 EPK. V zvezi s tem navaja člen 1 predloga Komisije z dne 13. aprila 2011 o uredbi o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva, ki določa, da je ta uredba poseben sporazum v smislu člena 142 EPK.

88. Ta trditev se, kot je navedla Francoska republika, dejansko nanaša na izpodbijanje zakonitosti prihodnje uredbe o izvajanju okrepljenega sodelovanja, in ne zakonitosti izpodbijanega sklepa.

89. Nikakor ne vidim, kako naj bi navedena trditev dokazovala, da je Svet izpolnjeval druge cilje, kot so navedeni v izpodbijanem sklepu.

90. Glede na navedeno menim, da ni objektivnih, upoštevni in skladnih indicev, s katerimi bi bilo dokazano, da je bil izpodbijani sklep sprejet za izpolnjevanje drugih ciljev, kot so navedeni v njem, ali izognitev postopku, ki je posebej predviden s Pogodbama.

25 — Člen 328(1), drugi pododstavek, PDEU.

26 — Poleg tega je trditev, ki jo Italijanska republika uveljavlja zoper Svet, precej presenetljiva, saj se zdi, da soglasje ni predstavljalo težav pri odobritvi okrepljenega sodelovanja v okviru prava, ki se uporablja za razvezo in prenehanje življenjske skupnosti, pri katerem sta bili udeleženi navedena država članica in Kraljevina Španija, čeprav se na eno od področji, ki je zajeto s tem sodelovanjem, nanaša člen 81(3) PDEU, ki tudi zahteva soglasje v Svetu (glej uvodno izjavo 8 Sklepa Sveta z dne 12. julija 2010 o odobritvi okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo in prenehanje življenjske skupnosti (2010/405/EU) (UL L 189, str. 12)).

91. Zato menim, da je treba tožbeni razlog, ki se nanaša na zlorabo pooblastil, zavrniti kot neutemeljen.

D – Tožbeni razlog o posegu v sodni sistem Unije

1. Trditve strank

92. Kraljevina Španija meni, da bi morala biti z izpodbijanim sklepom predvidena uvedba sodnega sistema, ki bi mu enotni patent moral biti podvržen. Glede tega navaja, da je Sodišče v mnenju 1/09 z dne 8. marca 2011²⁷ poudarilo, da je sodni sistem Unije sestavljen iz celovitega sistema pravnih sredstev in postopkov, namenjenega zagotovitvi nadzora zakonitosti aktov institucij.²⁸ Kraljevina Španija zato meni, da je uvedba novih instrumentov v pravni okvir Unije, ne da bi bila določena pravna sredstva in postopki, s katerimi bi bil zagotovljen nadzor zakonitosti teh instrumentov, v nasprotju s sodnim sistemom Unije, kakor so ga zasnovali avtorji Pogodb in kakor je razviden iz sodne prakse.

93. Svet najprej priznava, da morajo resnično obstajati pravna sredstva in postopki, s katerimi bi bil zagotovljen nadzor zakonitosti pravic intelektualne lastnine in ki bi bili skladni zlasti s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in sodno prakso Sodišča.

94. Vendar dodaja, da ni treba vzpostaviti lastnega sodnega sistema ali posebnih določb za sodni nadzor vseh aktov sekundarnega prava in da je prezgodaj zahtevati, da se v izpodbijanem sklepu določi poseben sodni okvir, v katerem bi bilo mogoče izpodbijati zakonitost nekaterih aktov, ki še niso bili sprejeti.

95. Svet navaja, da neobstoj teh določb nikakor ne pomeni, da ni sodnega nadzora, saj bodo morali nacionalni organi poskrbeti za ta nadzor za vse spore, za katere pristojnost za obravnavanje ni bila podeljena Sodišču.

96. Države članice, Komisija in Svet, ki so intervenirali v podporo Svetu, se pridružujejo njegovim trditvam. Komisija dodaja zlasti, da bo vprašanje reševanja sporov na področju enotnega patenta rešeno ob sprejetju aktov o izvajanju okrepljenega sodelovanja, ki je predvideno z izpodbijanim sklepom, Kraljevina Švedska pa meni, da veljavnost izpodbijanega sklepa ni odvisna od neobstoja določb o sodnem nadzoru.

2. Moja presoja

97. Kraljevina Španija je na podlagi člena 263 PDEU vložila tožbo zoper sklep o odobritvi okrepljenega sodelovanja, ki ga je na podlagi člena 329 PDEU sprejel Svet.

98. Sodišče mora torej ugotoviti, ali so bili pogoji za veljavnost okrepljenega sodelovanja spoštovani. Njegov nadzor v zvezi s tem mora biti zato omejen na vprašanje, ali ta sklep Sveta v skladu s členom 20 PEU ter členom 326 PDEU in naslednjimi izpolnjuje pogoje za izvedbo okrepljenega sodelovanja.

²⁷ — ZOdl., str. I-1137.

²⁸ — Točka 70.

99. V zvezi s tem vprašanje uvedbe lastnega sodnega sistema za enotni patent ni del pogojev, ki se z upoštevnicami členi Pogodb zahtevajo za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja. Odobritev za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja, ki jo je dal Svet, je zgolj iztočnica za sprejetje drugih zakonodajnih aktov, s katerimi bo torej moralo biti to okrepljeno sodelovanje konkretno izvedeno. Poleg tega je Komisija v predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva z dne 13. aprila 2011²⁹ načela vprašanje sodnega varstva tega patenta.³⁰

100. Tako glede na navedeno menim, da je treba tožbeni razlog v zvezi s posegom v sodni sistem Unije zavreči kot nedopusten.

E – Tožbeni razlog o kršitvi pogoja zadnjega sredstva

1. Trditve strank

101. Kraljevina Španija in Italijanska republika menita, da je Svet s tem, da je s sprejetjem izpodbijanega sklepa odobril okrepljeno sodelovanje, kršil pogoj zadnjega sredstva iz člena 20(2) PEU. Spominjam, da v skladu s to določbo Svet sprejme sklep, s katerim odobri okrepljeno sodelovanje kot zadnje sredstvo, če ugotovi, da Unija kot celota ne more doseči ciljev takega sodelovanja v razumnem roku.

102. Natančneje, Kraljevina Španija meni, da čeprav pojem zadnjega sredstva ni opredeljen, ga je vseeno treba razlagati ozko. V zvezi s tem naj bi ta pojem v obravnavani zadevi pomenil, da mora biti zakonodajni predlog, o katerem se razpravlja, razumen, ne sme predstavljati zlorabe in ne sme biti diskriminatoren, sicer je nesoglasje med državami članicami neizogibno.

103. V zvezi s tem Italijanska republika priznava, da lahko Sodišče le omejeno preveri ugotovitev, da je pogoj zadnjega sredstva spoštovan, saj je ta ugotovitev stvar diskrecijske presoje, ki je pridržana Svetu, zato je vloga sodišča Unije omejena na ugotavljanje očitne napake pri presoji. Vendar naj bi bila v tem primeru glede na to, da je bil zakonski paket o evropskem patentu nepopoln in da so bila pogajanja o jezikovni ureditvi kratka, napaka očitna.

104. Kraljevina Španija in Italijanska republika v zvezi s tem navajata, da niso bile izčrpane vse možnosti pogajanj med 27 državami članicami in da bi lahko bile glede jezikovne ureditve predlagane druge rešitve. Menita, da čas, ki je pretekel med zgoraj navedenim predlogom uredbe Sveta o jezikovni ureditvi, ki ga je Komisija vložila 30. junija 2010, in predlogom za okrepljeno sodelovanje, ki ga je vložila 14. decembra 2010,³¹ ne zadostuje za to, da bi se štelo, da je bilo sodelovanje uporabljeno kot zadnje sredstvo in da zastavljenih ciljev ni mogoče doseči v razumnem roku. Kraljevina Španija in Italijanska republika menita, da to obdobje šestih mesecev ni moglo zagotoviti jasne in odprte razprave o različnih možnostih jezikovne ureditve. V primerjavi z okrepljenim sodelovanjem, vzpostavljenim v okviru prava, ki se uporablja za razvezo in prenehanje življenjske skupnosti, opozarjata, da so pretekla štiri leta, preden je Komisija vložila zakonodajni predlog, in da je bila prva razprava o možnosti vzpostavitve okrepljenega sodelovanja opravljena dve leti po tem predlogu.

29 — COM(2011) 215 final.

30 — Glej člen 10 tega predloga (str. 8).

31 — Predlog sklepa Sveta o odobritvi okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva (COM(2010) 790 final).

105. Svet meni, da mora biti v tem primeru nadzor Sodišča omejen na proučitev, ali je bila pri sprejetju izpodbijanega sklepa storjena očitna napaka pri presoji. Sodišče naj bi bilo še posebej primerno za presojo vprašanja, ali je sporazum o patentu Unije mogoče skleniti v razumnem roku. V zvezi s tem navaja, da določbe Pogodb ne določajo, da mora preteči neko obdobje med dnevom vložitve predloga in dnevom odobritve okrepljenega sodelovanja. Pomembna dejavnika, ki ju je treba upoštevati, zato da se ugotovi, ali je verjetno, da bodo zastavljeni cilji doseženi v razumnem roku, naj bi bila intenzivnost in vsebina pogajanj, ne pa njihovo trajanje.

106. Svet poudarja, da je vsekakor od vložitve zgoraj navedenega predloga uredbe o patentu Unije in sprejetja izpodbijanega sklepa preteklo več kot deset let.

107. Države članice, Komisija in Parlament, ki so intervenirali v podporo Svetu, se strinjajo, da so pogajanja o jezikovni ureditvi zašla v slepo ulico. Komisija posebej dodaja, da kadar ena stranka zatrjuje, da je pristojna institucija storila očitno napako pri presoji, mora sodišče Unije v skladu z ustaljeno sodno prakso preveriti, ali je ta institucija skrbno in nepristransko proučila vse okoliščine primera, na katerih temeljijo njene ugotovitve.³² Komisija poudarja, da Kraljevina Španija in Italijanska republika nista razložili, katerih dejstev ali vsebinskih okoliščin naj Svet ne bi upošteval ali naj bi jih proučil brez zahtevane natančnosti in nepristranskosti.

2. Moja presoja

108. Navedel sem že, da je okrepljeno sodelovanje orodje, ki je na voljo skupini držav članic, ki želijo poglobiti sodelovanje, če nekega ukrepa ni mogoče izvesti s sodelovanjem Unije kot celote. Tega orodja nikakor ni mogoče uporabiti za to, da se obide sporazum, ki ga je treba skušati doseči najprej. Menim, da je treba iz tega razloga sodelovanje uporabiti kot *zadnjo možnost*, če se ugotovi, da Unija kot celota ne more doseči ciljev takega sodelovanja v *razumnem roku*.

109. Niti pogoj zadnjega sredstva niti pojem razumnega roka ni opredeljen v besedilu Pogodb.

110. Glede pojma zadnjega sredstva je treba poudariti, da je po sprejetju Amsterdamske pogodbe člen 43(1)(c) EU v različici, ki je veljala pred Lizbonsko pogodbo, določal, da se okrepljeno sodelovanje lahko uporabi le, „če ciljev [...] [P]ogodb [ne bi] bilo mogoče doseči z uporabo ustreznih postopkov, določenih v [njih]“. S to ubeseditvijo se je želelo pokazati, da mora Svet do konca izpeljati zakonodajni proces in da je mogoče okrepljeno sodelovanje načrtovati le, če je bil predlagani ukrep zavrnjen.³³

111. Na podlagi Pogodbe iz Nice in predvsem Lizbonske pogodbe se zdi, da je bil namen avtorjev Pogodb ublažiti ta pogoj, saj ni več omenjenih „ustreznih postopkov, določenih v [Pogodbah]“. Poleg tega je iz pogajanj o Pogodbi iz Nice razvidno, da se je pogoj zadnjega sredstva štel za veliko oviro za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja.³⁴ Zato se zdi, da ta pogoj ni nujno ugotovitev zavrnitve zakonodajnega predloga z glasovanjem, temveč ugotovitev resnične blokade, ki lahko nastane na vseh

32 — Glej zlasti sodbo z dne 18. julija 2007 v zadevi Industrias Químicas del Vallés proti Komisiji (C-326/05 P, ZOdl., str. I-6557, točka 77 in navedena sodna praksa).

33 — V zvezi s tem glej Bribosia, H., „Les coopérations renforcées: quel modèle d'intégration différenciée pour l'Union européenne? – Analyse comparative du mécanisme général de la coopération renforcée, du projet de coopération structure permanente en matière de défense, et de la pratique d'autres coopérations renforcées/prédéterminées en matière sociale, au sein de l'Espace de liberté, sécurité et justice, et dans l'Union économique et monétaire“, disertacija z dne 26. junija 2007, Evropski univerzitetni inštitut, Firence, str. 97.

34 — Glej konferenco predstavnikov vlad držav članic o dokumentu o stališču Nemčije in Italije z dne 4. oktobra 2000 (CONFER 4783/00), str. 4.

ravnih zakonodajnega procesa in ki kaže nezmožnost doseči sporazum.³⁵ Okrepljeno sodelovanje bi bilo torej orodje, ki se uporabi kot zadnje sredstvo, če se izkaže, da z uporabo običajnega zakonodajnega postopka ne bo mogoče doseči sporazuma. V zvezi s tem je Parlament za opredelitev okrepljenega položaja uporabil izraz „zadnja možnost rešitve kritičnega političnega položaja“.³⁶

112. Da bi ohranil in spodbujal sporazumne rešitve, se mora Svet seveda prepričati, da je očitno, da do tega sporazuma ne bo mogoče priti v razumnem roku.

113. Pogodba EU ne opredeljuje niti pojma razumni rok. Opozarjam pa, da člen 20(2) PEU natančno določa, da mora Svet ugotoviti, ali Unija kot celota res ne more doseči ciljev sodelovanja v razumnem roku. To se po mojem mnenju lahko razloži s tem, da Svet še vedno najlažje presoja, ali bi se sčasoma v njem lahko dosegel sporazum. Svet edini pozna vse okoliščine zakonodajnega procesa, vsebino opravljenih razprav in brezizhodne položaje, do katerih lahko pride.

114. Glede na navedeno in ob upoštevanju navedenega v točkah od 27 do 29 teh sklepnih predlogov menim, da ima Svet široko diskrecijsko pravico za odločanje, ali je okrepljeno sodelovanje vzpostavljeno kot zadnje sredstvo, in da ugotovi, da Unija kot celota ne more doseči ciljev sodelovanja v razumnem roku.

115. Poleg tega po mojem mnenju dejstvo, da so avtorji Pogodb poskrbeli za določitev rokov v posebnih postopkih okrepljenega sodelovanja za ustanovitev evropskega javnega tožilstva in na področju policijskega sodelovanja, potrjuje njihov namen, da se Svetu glede presoje zadnjega sredstva in razumnega roka pusti široko pooblastilo. Namreč, glede prvega člen 86(1), drugi in tretji pododstavek, PDEU določa, da če ni soglasja o ustanovitvi evropskega javnega tožilstva, lahko skupina najmanj devetih držav članic zahteva, da se osnutek uredbe predloži Evropskemu svetu. Če ni soglasja in želi najmanj devet držav članic med seboj vzpostaviti okrepljeno sodelovanje na podlagi tega osnutka, te o tem v roku štirih mesecev uradno obvestijo Parlament, Svet in Komisijo. V takem primeru se šteje, da je uvedba okrepljenega sodelovanja odobrena. Enake določbe veljajo za policijsko sodelovanje.³⁷

116. Ker ima zato Svet široko pooblastilo za presojo, ali Unija kot celota ne more doseči ciljev okrepljenega sodelovanja v razumnem roku v smislu člena 20(2) PEU, mora biti nadzor Sodišča omejen na proučitev, ali je bila pri izvajanju takega pooblastila storjena očitna napaka ali zloraba pooblastil ter ali ni Svet očitno presešel mej svoje diskrecijske pravice.³⁸

117. Sodišče Unije mora zlasti preveriti, ali je Svet skrbno in nepristransko proučil vse upoštevne okoliščine primera, okoliščine, na katere so oprti sklepi.³⁹

118. Najprej moram navesti, da glede na vse upoštevne trditve, ki so jih podali Kraljevina Španija, Italijanska republika, Svet in intervenienti v podporo Sveta, in več aktov, ki so *in fine* pripeljali do sprejetja izpodbijanega sklepa, Svet po mojem mnenju ni storil očitne napake pri presoji.

119. Komisija je v zgoraj navedenem predlogu sklepa Sveta z dne 14. decembra 2010 namreč navedla posamezne korake v zakonodajnem procesu, ki je bil začet za to, etape, ki so na kratko opisane v uvodnih izjavah 3 in 4 izpodbijanega sklepa in ki utemeljujejo uporabo okrepljenega sodelovanja.

35 — Glej v zvezi s tem str. 18 spremnega dopisa, navedenega v opombi 23.

36 — Glej točko 10 resolucije o izvajanju Amsterdamske pogodbe: pomen tesnejšega sodelovanja (UL 1998, C 292, p. 143).

37 — Glej člen 87(3), drugi in tretji pododstavek PDEU.

38 — Glej zlasti zgoraj navedeno sodbo *Enviro Tech (Europe)*, točka 47 in navedena sodna praksa.

39 — Glej zgoraj navedeno sodbo *Industrias Químicas del Vallés* proti Komisiji, točka 77 in navedena sodna praksa.

120. Tako je Komisija 1. avgusta 2000 vložila prvi predlog uredbe Sveta o patentu Skupnosti.⁴⁰ Namen tega predloga je bil med drugim predlagati preprosto in poceni ureditev prevajanja, tako da bi bil patent izdan v enem od uradnih jezikov EPO, patentni zahtevki pa bi bili prevedeni v preostala jezika. Vendar je iz sporočila za javnost z dne 26. novembra 2001 razvidno, da je „Svet [...] dolgo razpravljal o različnih vidikih predloga patenta Skupnosti, zlasti o jezikovni ureditvi in vlogi nacionalnih patentnih uradov v razmerju do [EGP, vendar kljub] vloženemu trudu na tem zasedanju Sveta ni bilo mogoče doseči soglasja“.⁴¹

121. Poleg tega je iz sporočila za javnost z dne 20. decembra 2001 razvidno, da je Svet razpravljal o uvedbi patenta Skupnosti in pri tem namenil posebno pozornost zlasti jezikovni ureditvi, vendar pa do dogovora ni prišlo.⁴² Razprava se je nadaljevala do 11. marca 2004,⁴³ ko je Svet sklenil, da zaradi vprašanja jezikovne ureditve ni bilo mogoče doseči političnega dogovora.⁴⁴

122. Razprava se je nato nadaljevala leta 2008 v okviru slovenskega predsedovanja. Slovenija je 23. maja 2008 vložila revidiran predlog uredbe Sveta o patentu Skupnosti.⁴⁵ Komisija v zgoraj navedenem predlogu sklepa Sveta z dne 14. decembra 2010 pojasnjuje, da je o tem spremenjenem predlogu uredbe potekala v Svetu dolga razprava v okviru naslednjih predsedovanj v letih 2008 in 2009.⁴⁶

123. Končno je Komisija po tem, ko je začela veljati Lizbonska pogodba in nova pravna podlaga za uvedbo pravic intelektualne lastnine, in sicer člen 118 PDEU, 30. junija 2010 sprejela zgoraj navedeni predlog uredbe Sveta o ureditvi prevajanja za patent Evropske unije. O tem predlogu je potekalo več razprav⁴⁷ in nazadnje je bilo na seji Sveta 10. novembra 2010 ugotovljeno, da soglasja o navedenem predlogu ni mogoče doseči.⁴⁸ Svet je 10. decembra 2010 potrdil, da obstajajo nepremagljive težave, zaradi katerih tedaj ni bilo mogoče doseči soglasja in to ne bo mogoče niti v bližnji prihodnosti.⁴⁹

124. Na podlagi okoliščin zadeve menim, da je Svet utemeljeno sklepal, da po letih razprav, ki so se vedno končale neuspešno, ni mogel doseči soglasja in sprejeti ukrepa, pri katerem bi sodelovale vse države članice.

125. Ne zdi se torej, da je Svet pri celoviti presoji položaja storil očitno napako. Očitno nobeno sredstvo v običajnem zakonodajnem postopku ni omogočalo, da bi se blokada takrat ali v prihodnje odpravila. Okrepljeno sodelovanje je bilo torej zadnje sredstvo za uresničitev zastavljenih ciljev.

126. Tako glede na navedeno menim, da je treba tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev pogoja zadnjega sredstva, zavrniti kot neutemeljen.

40 — COM(2000) 412 final.

41 — Glej str. 19 sporočila za javnost 14400/01 (Presse 440) o 2389. zasedanju Sveta – notranji trg, varstvo potrošnikov in turizem, ki je dostopno na tem spletnem naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/01/st14/st14400.fr01.pdf>.

42 — Glej str. 4 sporočila za javnost 15489/01 (Presse 489) o 2403. zasedanju Sveta – notranji trg, varstvo potrošnikov in turizem, ki je dostopno na tem spletnem naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/01/st15/st15489.fr01.pdf>.

43 — Glej str. 15 sporočila za javnost 6874/03 (Presse 59) o 2490. zasedanju Sveta – Konkurenčnost (notranji trg, industrija in raziskave) z dne 3. marca 2003, ki je dostopno na tem spletnem naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/03/st06/st06874.fr03.pdf>, in str. 11 sporočila za javnost 15141/03 (Presse 337) o 2547. zasedanju Sveta – Konkurenčnost (notranji trg, industrija in raziskave) z dne 26. in 27. novembra 2003, ki je dostopno na tem spletnem naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/03/st15/st15141.fr03.pdf>.

44 — Glej str. 15 sporočila za javnost 6648/04 (Presse 62) o 2570. zasedanju Sveta – Konkurenčnost (notranji trg, industrija in raziskave) z dne 11. marca 2004, ki je dostopno na tem spletnem naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/fr/04/st06/st06648.fr04.pdf>.

45 — Predlog je na voljo na spletnem mestu Sveta pod številko 9465/08.

46 — Stran 4.

47 — Glej med drugim dokumente Sveta s številkami 13031/10, 14377/10 in 15395/10.

48 — Glej sporočilo za javnost 16041/10 (Presse 297) o izredni seji Sveta – Konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in veselje) z dne 10. novembra 2010.

49 — Glej uvodno izjavo 4 izpodbijanega sklepa.

F – Tožbeni razlog o kršitvi členov 118, prvi odstavek, PDEU in 326 PDEU ter člena 20(1), prvi pododstavek, PEU

1. Trditve strank

127. Kraljevina Španija in Italijanska republika trdita, da se z izpodbijanim sklepom krši člen 326 PDEU, ki določa, da okrepljeno sodelovanje ne sme škoditi notranjemu trgu ali ekonomski, socialni in teritorialni koheziji in da ne sme pomeniti ovire ali povzročati diskriminacije pri trgovini med državami članicami niti izkrivljati konkurence med njimi.

128. Kraljevina Španija in Italijanska republika namreč navajata, da okrepljeno sodelovanje, ki je bilo odobreno s tem sklepom, spodbuja vključevanje ekonomske in trgovinske dejavnosti v zvezi z inovativnimi proizvodi v škodo neudeleženih držav članic. Poleg tega menita, da se s tem okrepljenim sodelovanjem posega v notranji trg, svobodno konkurenco in prosti pretok blaga, ker enotni patent učinkuje le na delu ozemlja Unije.

129. Kraljevina Španija in Italijanska republika trdita, da se z izpodbijanim sklepom povzroča diskriminacija med podjetji, ker bodo imela podjetja, ki poslujejo v nemškem, angleškem ali francoskem jeziku, v skladu z jezikovno ureditvijo iz uvodne izjave 7 tega sklepa prednost pri trgovinski menjavi inovativnih proizvodov, medtem ko bo trgovinska menjava podjetji, ki teh jezikov ne uporabljajo, omejena. To naj bi pomenilo tudi kršitev člena 326 PDEU.

130. Italijanska republika dodaja, da je v skladu s členom 118, prvi odstavek, PDEU evropska pravica intelektualne lastnine bodisi enotna in učinkuje na celotnem ozemlju Unije bodisi je ni mogoče uvesti. Okrepljeno sodelovanje pa naj v obravnavanem primeru ne bi izpolnjevalo te obveznosti, ker naj bi bila njegova posledica delitev notranjega trga.

131. Poleg tega naj bi navedeno okrepljeno sodelovanje preprečevalo skladni razvoj industrijske politike in prispevalo k povečanju razlik med državami članicami s tehnološkega vidika ter naj bi tako škodovalo ekonomski, socialni in teritorialni koheziji. Namen sistema patentov naj bi namreč bila jasna opredelitev mej lastninskih pravic na izumu, okrepitev spodbud investitorjem za raziskovanje in razvoj ter ustvarjanje podlage za trg s tehnologijami. Ureditev, vzpostavljena z okrepljenim sodelovanjem, naj bi zato ustvarjala pomembno prednost za udeležene države članice v škodo neudeleženih. Kraljevina Španija dodaja, da bo jezikovna ureditev, ki jo želi uvesti Svet, odločilno omejila prenos znanja ter torej ustvarjanje in ekonomski in tehnološki razvoj v nekaterih državah članicah, saj bodo imela podjetja iz držav članic, ki obvladajo uradne jezike enotnega patenta, bolj neposreden dostop do znanja v dokumentih v zvezi s patenti. Zadevne države članice naj bi zato bile bolj nagnjene k ustvarjanju inovacij ter k večji in hitrejši gospodarski rasti v primerjavi z drugimi državami članicami, ki jim bo dostop do teh informacij omejen ali zavržen.

132. Kraljevina Španija nazadnje trdi, da izpodbijani sklep o odobritvi okrepljenega sodelovanja v nasprotju s členom 20(1), drugi pododstavek, PEU ne izpolnjuje cilja krepitve integracijskih procesov Unije. Meni, da to okrepljeno sodelovanje zavira integracijske procese, namesto da bi jih krepilo, saj le izključuje državi članici, ki sta opozorili na resno težavo v zvezi s predlagano jezikovno ureditvijo enotnega patenta. Svet naj bi z določitvijo nekega jezikovnega modela vsilil politično izbiro, katere posledica naj bi bila delitev znotraj Unije in ki je daleč od tega, da bi imela značilnost združevanja, ki bi morala zaznamovati metodo okrepljenega sodelovanja.

133. Svet ne razume, kako naj bi okrepljeno sodelovanje in zlasti z njim vzpostavljena jezikovna ureditev škodovala ekonomski, socialni in teritorialni koheziji. Meni, da ni nobenega razloga za to, da se domneva, da bo zahtev za potrditev patenta iz Kraljevine Španije in Italijanske republike manj.

134. Svet meni, da imajo podjetja trenutno na izbiro, da zaprosijo za evropski patent v vseh državah članicah ali da zaprosijo za varstvo v nekaterih od njih, kar ustvarja drobitev trga. Novo varstvo, ki ga zagotavlja enotni patent, naj bi bila dodatna možnost, ki bi bila na voljo podjetjem ne glede na njihov geografski izvor in ki bi to drobljenje trga zmanjšala, saj bi ta podjetja imela na voljo varstvo z enotnim patentom za ozemlje 25 držav članic udeleženk. Dejansko naj vzrok za navedeno drobitev, na katero namigujeta Kraljevina Španija in Italijanska republika, ne bi bil izpodbijani sklep, temveč trenutni položaj.

135. Svet v zvezi s trditvijo Kraljevine Španije, da izpodbijani sklep pomeni diskriminacijo na podlagi jezikovne ureditve, ki jo vzpostavlja, meni, da je očitno prenačljena in nedopustna, ker dokončne podrobnosti te ureditve še niso znane, saj navedena ureditev še ni bila sprejeta.

136. Države članice, Komisija in Parlament, ki so intervenirali v podporo Svetu, se strinjajo s trditvami Sveta. Komisija poudarja zlasti dejstvo, da je izpodbijani sklep povsem procesen sklep, ki opredeljuje področje uporabe in cilje okrepljenega sodelovanja, ki še ni dobilo dokončne oblike. Škoda za notranji trg, če obstaja, naj bi izhajala izključno iz temeljnih določb, zlasti tistih o jezikovni ureditvi, ki še niso bile sprejete. Sodišče naj bi moralo proučiti le, ali je posledica izpodbijanega sklepa nujno okrepljeno sodelovanje, s katerim se kršijo določbe Pogodb. Komisija se v zvezi s tem sklicuje na sodbo z dne 8. junija 2010 v zadevi Vodafone in drugi,⁵⁰ kjer je navedeno, da je Sodišče zakonodajalcu Unije na področjih, na katerih se njegovo delovanje nanaša tako na politične kot na gospodarske ali socialne izbire in na katerih je dolžan opravljati kompleksne presoje in ocene, priznalo široko diskrecijsko pravico. Tako naj ne bi bilo pomembno, ali je bil ukrep, sprejet na takem področju, edini ali kar najboljši, temveč naj bi lahko samo očitna neprimernost tega ukrepa glede na cilj, ki ga pristojna institucija želi doseči, vplivala na zakonitost tega ukrepa.⁵¹

2. Moja presoja

137. Sklep o odobriti vzpostavitve okrepljenega sodelovanja določa postopkovni okvir, v katerem bodo zaradi konkretnega izvajanja tega sodelovanja pozneje sprejeti drugi akti. Sodni nadzor nad sklepom o odobritvi se zato ne sme pomešati s sodnim nadzorom sklepov, sprejetih pozneje v okviru okrepljenega sodelovanja.

138. Čeprav je Svet v izpodbijanem sklepu res omenil to, kar bi lahko bila jezikovna ureditev enotnega patenta, pa vprašanje te jezikovne ureditve ni odločilni pogoj za veljavnost sklepa o odobritvi okrepljenega sodelovanja. To vprašanje je treba obravnavati pozneje in v ločenem aktu, ki ga države članice udeleženke v skladu s členom 118, drugi odstavek, PDEU sprejmejo soglasno. Sodišče bo sodni nadzor nad tem aktom lahko opravilo šele v okviru morebitne druge tožbe zoper navedeni akt.

139. Nadzor Sodišča je omejen na vprašanje, ali izpodbijani sklep v skladu s členom 20 PEU ter členom 326 PDEU in naslednjimi izpolnjuje pogoje za izvedbo okrepljenega sodelovanja.⁵²

140. Menim, da je zato treba trditve Kraljevine Španije in Italijanske republike v zvezi z jezikovno ureditvijo enotnega patenta in členom 118, prvi odstavek, PDEU zavrniti kot nedopustne.

141. Zdaj je torej treba proučiti, ali izpodbijani sklep izpolnjuje pogoje iz člena 326 PDEU. Kraljevina Španija in Italijanska republika namreč menita, da izpodbijani sklep ne izpolnjuje teh pogojev, ker naj bi tako odobreno okrepljeno sodelovanje škodovalo notranjemu trgu in ekonomski, socialni in teritorialni koheziji. Poleg tega naj bi to sodelovanje oviralo trgovino med državami članicami in pri tem povzročalo diskriminacijo ter naj bi izkrivljalo konkurenco.

⁵⁰ — C-58/08, ZOdl., str. I-4999.

⁵¹ — Točka 52 te sodbe.

⁵² — Glej točko 98 teh sklepnih predlogov.

142. Iz razlogov, ki sem jih navedel v točkah od 27 do 29 teh sklepni predlogov, mora biti nadzor Sodišča omejen na proučitev, ali je Svet očitno storil napako pri presoji. Natančneje, Sodišče mora preveriti, ali je izvajanje okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patenta očitno neustrezno,⁵³ ker naj bi to sodelovanje škodovalo notranjemu trgu in ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, oviralo trgovino med državami članicami in pri tem povzročalo diskriminacijo ter naj bi izkrivljalo konkurenco.

143. Menim, da nič ne dokazuje, da je tako, ampak nasprotno.

144. Svet je izpodbijani sklep sprejel na predlog Komisije. V tem predlogu je Komisija opravila proučitev, da bi ugotovila, ali se s predvidenim okrepljenim sodelovanjem spoštujejo pogoje, ki se zahtevajo z ustreznimi določbami Pogodbe. Glede tega je poudarila soobstoj različnih nacionalnih patentnih sistemov in evropskega sistema, ki se izvaja v okviru EPK. Taka raznovrstnost patentnih sistemov po mnenju Komisije povzroča drobljenje pravnega varstva patentov.⁵⁴ Oprla se je zlasti na oceno učinka iz leta 2010,⁵⁵ v kateri je proučila, kateri problemi so bili povezani z različnostjo patentnih sistemov in kakšne rešitve je mogoče sprejeti. Med drugim je ugotovila, da imetniki patentov v praksi trenutno uveljavljajo patentno varstvo za svoje izume le v nekaj državah članicah, zlasti zaradi velikih stroškov in zapletov, povezanih s prevajanjem, obveznostjo potrjevanja, uradnimi pristojbinami ter zahtevo glede strokovnega zastopanja.⁵⁶

145. Svet, ki se opira med drugim na navedeni predlog,⁵⁷ meni, da je namen okrepljenega sodelovanja o enotnem patentu spodbujanje znanstvenega in tehničnega napredka ter delovanja notranjega trga. Z uvedbo varstva s takim patentom za skupino držav članic bi se izboljšala raven patentnega varstva z zagotovitvijo možnosti, da se pridobi enotno patentno varstvo na ozemljih sodelujočih držav članic ter odpravijo stroški in zapleteni postopki za ta ozemlja.⁵⁸

146. Poleg tega Svet v uvodni izjavi 14 izpodbijanega sklepa pojasnjuje, da bi morala podjetja iz nesodelujočih držav članic imeti možnost, da pridobijo enotno patentno varstvo na ozemljih sodelujočih držav članic pod enakimi pogoji kot podjetja iz sodelujočih držav članic.

147. Mislim, da pri presoji Sveta ne gre za očitno napako.

148. Ni namreč sporno, da je posledica različnega varstva v Uniji za isti izum drobljenje notranjega trga, zlasti ker lahko tako varstvo v nekaterih državah članicah obstaja, v drugih pa ne.⁵⁹ Neposredna posledica tega je, da imajo imetniki patentov velike težave pri tem, da blagu in proizvodom iz tretjih držav, ki posegajo v navedene patente, preprečujejo vstop na trg držav članic, v katerih navedenih patentov niso registrirale.

53 — Glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Swedish Match* (točka 48 in navedena sodna praksa) in sodbo z dne 10. januarja 2006 v zadevi *IATA in ELFAA* (C-344/04, ZODL., str. I-403, točka 80 in navedena sodna praksa).

54 — Glej str. 9 in 10 navedenega predloga Komisije.

55 — Glej pripravljeno gradivo Komisije; dokument, ki je priložen predlogu uredbe Sveta o ureditvi prevajanja za patent Evropske unije z dne 30. junija 2010 (SEC(2010) 796). Dokument je na voljo v angleščini.

56 — Strani od 9 do 12.

57 — Glej uvodni izjavi 3 in 7 izpodbijanega sklepa.

58 — Glej uvodno izjavo 11 tega sklepa.

59 — Glej v tem smislu sodbo z dne 13. julija 1995 v zadevi *Španija proti Svetu* (C-350/92, Recueil, str. I-1985, točke od 34 do 36).

149. Okrepljeno sodelovanje, ki se nanaša na uvedbo enotnega patenta in ima enake učinke na ozemlju več držav članic, v tem primeru 25 držav članic, nujno prispeva k izboljšanju delovanja notranjega trga, zmanjšanju ovir za trgovino in manjšemu izkrivljanju konkurence med državami članicami. Glede tega je Sodišče že leta 1968⁶⁰ priznalo, da nacionalna pravila o varstvu intelektualne lastnine še niso bila poenotena v okviru Unije in da ker takega poenotenja ni, so lahko nacionalne značilnosti varstva intelektualne lastnine in razlike med zakonodajami o tem ovira za prosti pretok patentiranega blaga in svobodno konkurenco na skupnem trgu.⁶¹

150. Poleg tega ne vidim, kako naj bi vzpostavitev takega okrepljenega sodelovanja škodovala ekonomski, socialni in teritorialni koheziji. V skladu s členom 174 PDEU Unija, da bi pospešila svoj vsesplošni skladni razvoj, razvija in izvaja tiste svoje dejavnosti, ki vodijo h krepitvi njene ekonomske, socialne in teritorialne kohezije. Unija si mora še posebno prizadevati zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij z najbolj omejenimi možnostmi. Cilj je torej zagotoviti državljanom Unije enake možnosti in enake kakovostne življenjske razmere na vsakem ozemlju Unije.

151. V obravnavanem primeru ni dvoma, da mehanizem za uvedbo enotnega patenta, katerega učinek je enako varstvo na ozemlju več držav članic, prispeva k vsesplošnemu skladnemu razvoju Unije, saj je njegova posledica zmanjšanje obstoječih razlik med temi državami članicami. Poleg tega bi lahko vsi gospodarski subjekti izkoristili tak patent, saj kraj izvora prijavitelja enotnega patenta ni pomemben za njegovo podelitev.⁶²

152. Zato se mi ne zdi, da je Svet z odobritvijo okrepljenega sodelovanja zaradi uvedbe enotnega patenta storil očitno napako pri presoji.

153. Tako glede na navedeno menim, da je treba tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev členov 118, prvi odstavek, PDEU in 326 PDEU ter člena 20(1), drugi pododstavek, PEU, delno zavreči kot nedopusten in delno zavrni kot neutemeljen.

G – Tožbeni razlog o kršitvi členov 327 PDEU in 328 PDEU

1. Trditve strank

154. Kraljevina Španija poudarja, da člen 327 PDEU določa, da se pri okrepljenem sodelovanju spoštujejo pristojnosti, pravice in obveznosti držav članic, ki v njem ne sodelujejo. Svet pa naj bi sprejel jezikovno ureditev, ki ji nalaga, da se odreče pravici, ki ji jo daje člen 65 EPK, namreč, da zahteva prevod patentnega spisa v španski jezik, da bi imel pravne posledice v Španiji. Poleg tega meni, da se z izpodbijanim sklepom ne spoštuje pravica Kraljevine Španije, da v prihodnje sodeluje pri okrepljenem sodelovanju, saj je Svet sprejel jezikovno ureditev, ki je ta država članica ne more sprejeti.

155. Svet glede tega meni, da je nesodelovanje Kraljevine Španije pri okrepljenem sodelovanju posledica le njene volje. Dodaja, da je očitno in razumno, da kadar institucije Unije določajo skupna pravila na nekem področju, države članice na tem področju ne morejo prosto odločati, kar hočejo.

156. Poleg tega Svet in intervenienti v podporo njegovim predlogom navajajo, da ta tožbeni razlog temelji na napačnem izhodišču, da bi bilo materialno ali pravno nemogoče, da Kraljevina Španija in Italijanska republika sodelujeta pri tem okrepljenem sodelovanju.

60 — Sodba z dne 29. februarja 1968 v zadevi Parke in Davis (24/67, Recueil, str. 81).

61 — Stran 109.

62 — Glej uvodno izjavo 14 izpodbijanega sklepa.

2. Moja presoja

157. Zdi se mi, da Kraljevina Španija s tem tožbenim razlogom trdi, prvič, da jo izpodbijani sklep v nasprotju s členom 327 PDEU sili, naj se odreče pravici, ki jo ima na podlagi člena 65 EPK, namreč, da zahteva prevod patentnega spisa v španski jezik, da bi imel pravne posledice v Španiji, in drugič, da pogoj iz člena 328 PDEU, da se v okrepljeno sodelovanje lahko vključijo države članice, ki pri njem ne sodelujejo, ni spoštovan, saj to sodelovanje določa jezikovno ureditev, ki je Kraljevina Španija ne more sprejeti.

158. Menim, da ta tožbeni razlog ni dopusten.

159. Kraljevina Španija v okviru tega tožbenega razloga svoje trditve namreč opira na jezikovno ureditev enotnega patenta in predvsem na predlog uredbe Sveta o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva v zvezi z veljavno ureditvijo prevajanja z dne 13. aprila 2011.⁶³

160. Kot sem navedel v točkah 138 in 139 teh sklepnih predlogov, vprašanje jezikovne ureditve ni odločilni pogoj za veljavnost sklepa o odobritvi okrepljenega sodelovanja.

161. Kraljevina Španija želi dejansko izpodbijati zakonitost prihodnje uredbe Sveta o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva v zvezi z veljavno ureditvijo prevajanja.

162. Menim, da je zato treba ta tožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

IV – Predlog

163. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj:

1. tožbi zavrne;
2. Kraljevini Španiji (zadeva C-274/11) in Italijanski republiki (zadeva C-295/11) naloži, da nosita svoje stroške, ter Svetu Evropske unije in intervenientom, da nosijo svoje stroške.

63 — COM(2011) 216 final.